

Den 8. juli 2002 afgav jeg en endelig rapport om min inspektion den 29. oktober 2001 af detentionen i Hillerød. I rapporten bad jeg Politimesteren i Hillerød og Justitsministeriet om udtalelser mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg modtog herefter en udtalelse af 26. september 2002 med bilag fra Politimesteren i Hillerød og en udtalelse af 31. oktober 2002 fra Justitsministeriet.

Jeg skal meddele følgende:

Ad pkt. 2. Rapportgennemgang

Da der i intet af de 15 tilfælde – fuldt ud – var forholdt i overensstemmelse med kundgørelsens § 22, stk. 1, henstillede jeg til politimesteren at indskærpe notatpligten.

Politimesteren har oplyst at det som jeg har anført, er korrekt, men har samtidig pointeret at den omstændighed at oplysninger mangler i detentionsrapporten, ikke er ensbetydende med at oplysningerne ikke er sikret i den konkrete sagsbehandling.

Politimesteren har endvidere oplyst at han i PI-meddelelse nr. 6 af 16. september 2002 har indskærpet notatpligten ligesom en checkliste vedrørende detentionsanbringelse er udarbejdet. Det fremgår af listen ("checkliste vedrørende detentionsanbringelser/-tilsyn") at der – ud over i detentionsrapporten – skal noteres oplysninger i POLSAS og i en visitationsrapport. Det er i checklisten – med fremhævede typer – anført at alle rubrikker i detentionsrapporten skal være udfyldt.

Justitsministeriet har anført følgende:

”Justitsministeriet finder det i lighed med Folketingets Ombudsmand beklageligt, at der i de omhandlede tilfælde ikke er forholdt i overensstemmelse med kundgørelsens regler, herunder særligt om notatpligt.

Justitsministeriet har imidlertid noteret sig, at politimesteren i sin udtalelse har anført, at detentionskundgørelsens regler om notatpligt er blevet indskærpet over for politikredsens personale, og ministeriet foretager sig på den baggrund ikke yderligere.

Det bemærkes i den forbindelse, at ministeriet er opmærksom på, at de detentionsanbringelser, der indgår i ombudsmandens undersøgelse, alle fandt sted i de første uger efter ikrafttrædelsen af den ny detentionskundgørelse den 1. august 2001.”

Jeg tager det som politimesteren har oplyst, til efterretning – herunder oplysningen om at notatpligten er blevet indskærpet over for personalet.

Jeg bad politimesteren om at oplyse om der i Hillerød politikreds har været foretaget en undersøgelse af om der i kredsen findes forsorgshjem eller lignende som på forsvarlig måde kan tage sig af berusede personer (som alternativ til anbringelse i detentionen), jf. Rigspolicefens følgebrev af 28. juni 2001 til den nye kundgørelse.

Politimesteren har oplyst følgende:

”I Hillerød politikreds tager forsorgshjemmet ’Skansegården’ sig af hjemløse personer, som visiteres dertil af amtet eller kommunerne. Skansegården kan i særdeles begrænset omfang modtage personer til afrusning, men dette kan alene ske på hverdage mellem 09 og 16, hvis den pågældende frivilligt ønsker en sådan anbringelse. Endelig er det en forudsætning, at der er et ledigt værelse på forsorgshjemmet i den aktuelle situation.

Henset til at langt de fleste detentionsanbringelser sker i aften- og nattetimerne samt i weekends sammenholdt med, at mange detentionsanbringelser sker i sammenhæng med begåede kriminelle

og/eller voldelige handlinger, den pågældende efterfølgende skal afhøres til, vurderes Skansegårds tilbud ikke at være et reelt alternativ til detentionsanbringelse.

I enkeltstående situationer, hvor den pågældende f.eks. har midlertidig bopæl på Skansegården, er der sket hjemkørsel dertil efter denne bestemmelse i kundgørelsen (§ 1, stk. 2), ligesom det jævnligt sker, at berusede personer bringes til eget hjem og overgives til pårørende. I de fleste af sådanne tilfælde sker hjemkørslen som en servicehandling fra politiets side, hvorfor den pågældende person ikke registreres som tilbageholdt og derfor ej heller registreres som overgivet til hjemmet med de dispositions-koder, der i POLSAS anvendes for personer, der hjemkøres jfr. bestemmelserne i detentionskundgørelsen.”

Justitsministeriet har ikke forholdt sig hertil.

Efter kundgørelsens § 1, stk. 4, skal tilbageholdelse efter stk. 2, nr. 1-4, fremgå af detentionsrapporten, ligesom tilbageholdelsen skal opdateres i POLSAS.

Inden jeg foretager videre, beder jeg Justitsministeriet om en udtalelse om Politimesteren i Hillerøds registreringspraksis.

Ad pkt. 2.2.1. Tidspunktet for tilkald af læge

Jeg bad politimesteren om nærmere oplysninger om praksis med hensyn til underretning af vagthavende under transporten til politistationen og tilkald af læge efter denne underretning. Jeg henviste herved (bl.a.) til at der kun i 2 ud af 12 tilfælde med sikkerhed skete lægetilkald før indbringelsen af den tilbageholdte til politistationen.

Jeg bad endvidere politimesteren om en udtalelse om årsagen til at lægetilkald i fire tilfælde først fandt sted mellem 20 og 48 minutter efter indbringelsen.

Politimesteren har oplyst at vagthavende altid underrettes straks efter anholdelse af en person uanset årsagen til anholdelsen. Om praksis for tilkaldelse af læge har politimesteren oplyst at der i nogle situationer er blevet tilkaldt læge under indtransporten, mens det i andre situationer er sket snarest efter indbringelse af personen til politistationen. På tidspunktet for inspektionen fremgik vagthavendes instruktion af PI-meddelelse nr. 6 af 4. september 2001 (hvor kundgørelsens tekst er gengivet). Politimesteren har endvidere oplyst at det i den reviderede PI-meddelelse/checkliste er indskærpet at tilkaldelse af læge skal ske snarest muligt efter at vagthavende er underrettet om tilbageholdelsen.

Om de nævnte fire konkrete tilfælde har politimesteren oplyst følgende:

”Sag nr. 1 (Ap.nr. 851/01).

Pågældende blev anholdt kl. 2200 grundet voldelig optræden/husspektakler og blev placeret i Politivagstens venterum (Sandholm) for beroligelse med henblik på snarlig løsladelse.

Da pågældende var mere beruset end først antaget og ikke faldt til ro, blev han kl. 2210 overført fra Sandholm til Politigården i Hillerød. Han blev indbragt til Politigården og fremstillet for vagthavende kl. 2241.

Læge blev tilkaldt kl. 2301, og lægeundersøgelsen gennemført kl. 2320.

Hvorfor der gik 20 minutter fra indbringelsen til tilkald af læge blev foretaget, kan ikke umiddelbart dokumenteres, men af døgnrapporten ses det, at politiopgaver i og omkring disse tidspunkter blev udskudt til senere udrykning grundet stor travlhed.

Sag nr. 2 (Ap.nr. 844 & 845/01).

Begge blev anholdt kl. 0030 i Gilleleje grundet vold og trusler m.m. indbragt til Politigården kl. 0057 og 0058, på hvilke tidspunkter de også blev fremstillet for vagthavende.

Læge blev tilkaldt kl. 0120, og undersøgelserne blev gennemført kl. 0202 og kl. 0210.

Hvorfor der gik henholdsvis 22 og 23 minutter fra indbringelsen til tilkald af læge, kan ikke umiddelbart dokumenteres, men af døgnrapporten ses det, at der var meget stor travlhed i og omkring de nævnte tidspunkter, hvor vagthavende var travlt beskæftiget med dispositioner i sager om værtshusslagsmål, hærværk, færdselsuheld med spirituskørsel, muligt skud mod campingvogn, m.v., hvilket må antages at være årsagen til den udskudte tilkaldelse af lægen.

Sag nr. 3 (Ap.nr. 878/01).

Pågældende blev anholdt kl. 1730 efter tidligere på dagen at være bortvist fra stedet i beruset tilstand. Han blev indbragt til Politigården kl. 1734, hvor han blev fremstillet for vagthavende og midlertidigt indsat i detentionen.

Læge blev tilkaldt kl. 1822, hvilket ifølge vagthavendes erindring skyldes, at det var særdeles vanskeligt den pågældende dag at få kontakt til en af de læger, der normalt anvendes til detentionsundersøgelser. De øvrige forsøg på lægetilkald ses ikke anført på døgnrapporten eller detentionsrapporten, hvilket der i øvrigt ej heller er krav om at anføre. Lægeundersøgelsen blev gennemført kl. 1920. Indtil dette tidspunkt blev der gennemført skærpet tilsyn med den midlertidigt detentionsanbragte.

Generelt kan der på visse tidspunkter af ugen/døgnet være store problemer med at få kontakt til de læger, som har stillet sig til rådighed for detentionsundersøgelser. Tilsvarende er der jævnligt lang ventetid på undersøgelse på skadestuen, ligesom lægevagten i mange situationer må prioritere andre patienter før detentionsundersøgelser.

Det kan ikke udelukkes, at disse forhold har spillet ind i flere af de situationer, hvor lægetilkald er sket nogen tid efter indbringelsen.”

Jeg har noteret mig politimesterens oplysninger om at der generelt på visse tidspunktet af ugen/døgnet kan være store problemer forbundet med at få kontakt til de læger som har stillet sig til rådighed for detentionsundersøgelser. Jeg går ud fra at politimesteren vil forsøge at justere de eksisterende aftaler med de pågældende læger – eller vil forsøge at indgå aftaler med yderligere (eller andre) læger – hvis problemet med at få kontakt til lægerne medfører at kundgørelsens bestemmelser om lægetilkald ikke (som altovervejende hovedregel) kan overholdes. Jeg foretager ikke videre vedrørende tidspunktet for lægetilkald i de fire tilfælde.

Jeg er enig med politimesteren i at bestemmelsen i kundgørelsens § 6 ikke stiller krav om at (tidspunkter for) forgæves lægetilkald skal noteres i detentionsrapporten.

I den af politimesteren nævnte checkliste er anført følgende:

”Ad 3 – tilkald af læge – skal dette ske straks efter at vagth. har modtaget orientering om tilbageholdelsen. **Tidspunktet for første forsøg på lægetilkald anføres** [min fremhævelse]. Hvis flere læger/skadestue/lægevagt er kontakten for at få iværksat lægeundersøgelse, anføres dette på døgnrapporten.”

Jeg tager til efterretning at politimesteren har indskærpet at tilkaldelse af læge skal ske straks efter at vagthavende er underrettet om tilbageholdelsen.

Efter min umiddelbare opfattelse er checklisten (bemærkningerne til listens pkt. 3 – ”læge rekvireret straks under indtransport”) ikke i overensstemmelse med bestemmelsen i kundgørelsens § 6 (om angivelse af tidspunkt for tilkald af læge) – og i øvrigt heller ikke med det som politimesteren har anført i udtalelsen af 26. september 2002.

Justitsministeriet har ikke forholdt sig til det som politimesteren har anført.

Inden jeg foretager videre, beder jeg politimesteren og Justitsministeriet om en udtalelse. Jeg beder om at Justitsministeriet forinden indhenter en udtalelse fra Rigspolitichefen om spørgsmålet.

Ad pkt. 2.2.3. Tidspunktet for lægetilsyn i forhold til indbringelse til politistationen

I to tilfælde var det ikke muligt at se hvornår lægetilsyn fandt sted i forhold til tidspunktet for indbringelsen til politistationen. Jeg bad politimesteren om at oplyse hvornår de pågældende blev indbragt til politistationen eller – hvis det ikke var muligt – anholdt. Tilsvarende gjaldt tidspunktet for fremstilling i disse to tilfælde.

Politimesteren har oplyst følgende:

”Sag nr. 1 – Ap.nr. 807/01 – anholdt 08.08.2001.

Pågældende blev anholdt den 8. august 2001 kl. 00.01 i Farum sigtet for vold. Anmeldelsen var indgået den 7. august 2001 kl. 2337.

Ifølge visitationsbladet blev han indbragt og fremstillet for vagthavende kl. 0106. Han blev midlertidigt indsat i detentionen på samme tidspunkt. Læge blev tilkaldt, jfr. døgnrapportdisposition kl. 0137. Lægeundersøgelsen gennemført kl. 0155.

Lægetilsynet fandt således sted 49 minutter efter indbringelsen til politistationen.

Sag nr. 2 – Ap.nr. 868/01 – anholdt den 23.08.2001.

Pågældende blev anholdt i Hillerød den 23. august 2001 kl. 2210 sigtet for overtrædelse af FL.s § 53 m.v.

Ifølge visitationsbladet blev han indbragt og fremstillet for vagthavende kl. 2220. Der ses ikke anført tidspunkt for tilkald af læge, men lægetilsynet er foretaget i tidsrummet mellem 2225 og 2245. Lægen udtog blodprøve til §53-sagen kl. 2225 og har anført undersøgelsestidspunktet vedrørende detentionsanbringelse som kl. 2245, hvoraf foranstående udledes.

Lægetilsynet fandt således sted imellem 5 og 25 minutter efter indbringelsen til politistationen.

Generelt anføres tidspunktet for indbringelsen til politistationen som det tidspunkt, hvor pågældende indbringes og samtidig fremstilles for vagthavende med henblik på visitation og besigtigelse/vurdering.

Ovenstående besvarer dermed det spørgsmål vedrørende tidspunkterne for fremstilling for vagthavende, som er stillet på side 21 i rapporten.”

Justitsministeriet har ikke forholdt sig hertil.

Jeg tager politimesterens oplysninger til efterretning. Som anført af politimesteren blev lægeundersøgelse også i disse tilfælde foretaget ”snaest muligt” efter indbringelsen til politistationen.

Ad pkt. 2.4.1. Fremstilling

Jeg bad i tilknytning til min anmodning om oplysninger i de under pkt. 2.2.3. nævnte (to) tilfælde politimesteren – hvis det var muligt – om at oplyse hvornår de tilbageholdte blev fremstillet for vagthavende.

Politimesteren har besvaret dette spørgsmål sammen med spørgsmålene under pkt. 2.2.3, se ovenfor.

Jeg lægger til grund at de tilbageholdte blev fremstillet for vagthavende straks ved ankomsten til politistationen.

Ad pkt. 2.4.2. Visitation

Jeg kritiserede i rapporten at der i alle de 10 tilfælde som jeg gennemgik med henblik på overholdelse af reglerne om visitation, alene var angivet initialer. Jeg henviste til at det i kundgørelsens § 13, stk. 5, udtrykkeligt er angivet at ”navnene” på de polititjenestemænd som har foretaget visitationen, skal noteres i detentionsrapporten.

Politimesteren har i den forbindelse oplyst at han har indskærpet i den tidligere nævnte checkliste at der ”indtil videre” skal anføres navne på de polititjenestemænd der medvirker i detentionsager.

Politimesteren har oplyst at han på baggrund af min kritik vil rejse spørgsmålet om anvendelsen af initialer over for Rigspolichefen. Han har herved henvist til at denne fremgangsmåde både er praktisk og uden problemer med hensyn til entydig fastlæggelse af hvem der har foretaget visitationen.

Justitsministeriet har herom oplyst følgende:

”Rigspolitichefen har i en udtalelse af 20. august 2002 i anledning af sagen vedrørende ombudsmandens inspektion af detentionen i Slagelse udtalt, at hensigten med de pågældende bestemmelser i kundgørelsen er, at man på en sikker måde skal kunne identificere den polititjenestemand, som har foretaget konkrete dispositioner. Rigspolitichefen finder på den baggrund, at det er tilstrækkeligt, at der angives de initialer, der bruges af den pågældende i politiets sagsstyringssystem – POLSAS.

Justitsministeriet har i en udtalelse af 10. oktober 2002 til Folketingets Ombudsmand tilsluttet sig denne opfattelse.”

Jeg tog i min opfølgingsrapport af 22. november 2002 vedrørende min inspektion af detentionen i Slagelse Justitsministeriets opfattelse til efterretning. Jeg bemærker at min rapport vedrørende inspektionen af detentionen i Hillerød blev afgivet den 8. juli 2002 og altså før Rigspolitichefens ovenfor nævnte udtalelse. Da dette (generelle) spørgsmål er afklaret, foretager jeg ikke mere vedrørende dette.

Ad pkt. 2.5. Tilsyn

Jeg bad for en ordens skyld politimesteren om at bekræfte at politistationen i Hillerøds lytte- og overvågningsudstyr er godkendt af Rigspolitichefen.

Politimesteren har bekræftet min formodning herom.

Jeg bad i forbindelse med min gennemgang vedrørende det første og sidste tilsyn politimesteren om at udtale sig om tilsynet med de detentionsanbragte i to tilfælde.

Politimesteren har oplyst følgende:

”Af detentionsrapporten fremgår det med hensyn til Ap.nr. 844, at første tilsyn blev gennemført ved fremmøde kl. 0100. Under hensyn til at pågældende blev indbragt til politistationen og fremstillet

for vagthavende og derefter foreløbig indsat i detentionen kl. 0057, er tilsynet kl. 0100 vel ikke at betragte som et egentligt tilsyn, idet det også i rubrikken for 'bemærkninger' er anført, at pgl. på dette tidspunkt blev anbragt i detentionen.

Der burde derfor være ført skærpet tilsyn i tiden derefter frem til lægeundersøgelsen, som blev gennemført kl. 0210. Det er beklageligt, at dette ikke skete.

Med hensyn til det sidste tilsyn vedrørende denne detentionsanbragte, som ifølge blanketten blev gennemført elektronisk kl. 0730, burde der utvivlsomt være anført enten flere gennemførte tilsyn eller en klar angivelse af, at den pågældende var udtaget af detentionen.

Henset til at pågældende blev afhørt i tiden fra kl. 0859 til 0932, burde der være ført tilsyn i perioden fra 0730 til 0859, medmindre pågældende var udtaget af detentionen i dette tidsrum og overført til venterum, hvilket jævnligt forekommer, med henblik på indtagelse af morgenmad før afhøring.

Det har ikke været muligt positivt at dokumentere, at pågældende var overført til venterum med det nævnte formål i tidsrummet fra sidste tilsyn til afhøringens påbegyndelse.

Ovenstående kommentarer er tilsvarende gældende for Ap.nr. 845/01.

Det kan i øvrigt til oplysning for sammenhængen imellem de to anholdte oplyses, at de ikke havde været i slagsmål med hinanden, som antaget af ombudsmanden på side 30, men at den ene blev anholdt for vold mod en tredje person, mens den anden blev anholdt for trusler mod politiet og hærværk mod en patruljebil, da han protesterede mod anholdelsen af voldsmanden.”

Justitsministeriet har ikke forholdt sig hertil.

Jeg er enig med politimesteren i at et tilsyn der finder sted samtidig med indsættelsen i detentionen, ikke kan gælde for det første tilsyn.

Jeg er enig med politimesteren i at det er beklageligt at der ikke er ført skærpet tilsyn med den detentionsanbragte i de to tilfælde fra tidspunktet for den foreløbige detentionsanbringelse og indtil lægeundersøgelsen.

Jeg har noteret mig at tidspunktet for udtagelse af detentionen i de to tilfælde ikke kan fastlægges på nuværende tidspunkt. Jeg foretager ikke videre vedrørende disse to sager.

Jeg kritiserede at der kun i forbindelse med et enkelt tilsyn var anført navnet på den der udførte tilsynet. Jeg henviste til at det nu, i modsætning til efter den tidligere kundgørelse, ikke er tilstrækkeligt at anføre initialer.

Jeg henviser herom til det som jeg har anført ovenfor under pkt. 2.4.2.

Jeg anmodede politimesteren om at oplyse om der er fastsat lokale bestemmelser om tilsynets forløb, og i givet fald sende mig en kopi af disse bestemmelser.

Politimesteren har oplyst at de tidligere gældende lokale bestemmelser er ophævet med PI-meddelelse nr. 6 af 16. september 2002.

Jeg henviste i forbindelse med spørgsmålet om fortolkningen af kundgørelsens § 18, stk. 2 (hvorefter de to første tilsyn skal ske ved fremmøde i detentionen) til min rapport vedrørende min inspektion af detentionen i Slagelse.

Justitsministeriet har på tilsvarende måde henvist til Rigspolitechefens og ministeriets udtalelser af henholdsvis 20. august og 10. oktober 2002 i denne anden inspektionssag.

Jeg har i min opfølgingsrapport af 22. november 2002 anført følgende om dette spørgsmål:

”Efter kundgørelsens § 18, stk. 2, skal de to første tilsyn ske ved fremmøde i detentionen. Da tilsyn indtil der har fundet lægetilsyn sted, altid skal ske ved fremmøde, jf. § 12, stk. 2 og § 19, stk. 2, anførte jeg at jeg gik ud fra at der sigtes til tilsyn efter lægeundersøgelsen. Jeg gik med andre ord ud fra at der efter lægeundersøgelsen (endelig detentionsanbringelse) i alle tilfælde skal ske tilsyn ved fremmøde de første to gange, også selv om der under den foreløbige detentionsanbringelse har været to tilsyn ved fremmøde. Jeg gik endvidere ud fra at selve lægetilsynet ikke kan medregnes i de to tilsyn.

Såfremt denne forståelse var forkert, bad jeg Justitsministeriet om at meddele mig det.

Justitsministeriet har i den anledning indhentet en udtalelse fra Rigspolitichefen. I Rigspolitichefens udtalelse af 20. august 2002 har han om dette spørgsmål anført følgende:

'...

Rigspolitiet kan tilslutte sig Ombudsmandens fortolkning af bestemmelsen i kundgørelsens § 18, stk. 2. Idet bestemmelsen øjensynligt har været anvendt forskelligt i politikredsene, har Rigspolitiet i en skrivelse til politikredsene præciseret, at der skal være udført to personlige tilsyn af en detentionsanbragt efter lægeundersøgelse, inden man kan benytte den elektroniske overvågning.

Rigspolitiet vil ved revidering af kundgørelsen foretage en præcisering af kundgørelsens § 18, stk. 2.'

Justitsministeriet har tilsluttet sig det af Rigspolitichefen anførte.

Jeg tager det oplyste til efterretning."

Da dette (generelle) spørgsmål er afklaret i forbindelse med inspektionen af detentionen i Slagelse, foretager jeg ikke mere vedrørende dette.

Ad pkt. 3. Opfølgning

Jeg afventer Justitsministeriets udtalelse vedrørende pkt. 2. og udtalelser fra politimesteren, Rigspolitichefen og Justitsministeriet vedrørende pkt. 2.2.1. Jeg beder politimesteren om at sende sin udtalelse igennem Justitsministeriet.

Ad pkt. 4. Underretning

Denne rapport sendes til Politimesteren i Hillerød, Justitsministeriet, Rigspolitichefen og Folketingets Retsudvalg.

Inspektionschef
Lennart Frandsen